

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 327/2026-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Michal'ov, s.r.o., Tajovského 17, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Ndt/19/2025 z 29. januára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. mája 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na zákonného súdu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3Ndt/19/2025 z 29. januára 2026. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených základných práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania. Sťažovateľ taktiež predložil ústavnému súdu návrh na vydanie dočasného opatrenia spočívajúceho v príkaze Okresnému súdu Námestovo, aby sa v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/23/2026 (predtým vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 48T/40/2025) zdržal vykonávania úkonov až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na mestskom súde je pod sp. zn. 48T/40/2025 vedené trestné konanie proti obžalovanému [REDACTED] a spol. (vrátane sťažovateľa) pre zločin machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe

podľa § 266 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona na podklade obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici. Po pridelení veci zákonnému sudcovi predsedníčka senátu mestského súdu JUDr. Lenka Saloková oznámila svoju zaujatosť s poukazom na § 31 ods. 1 Trestného poriadku, odôvodňujúc ju príbuzenským vzťahom jedného zo spoluobvinených [REDAKOVANÉ] so sudcom Krajského súdu v Košiciach JUDr. Stanislavom Sojkom, ktorého predsedníčka senátu osobne pozná, tyká si s ním, často sa stretávajú aj s inými kolegami v rámci obedov, spoločenských podujatí, odborných seminárov, majú dobré kolegiálne a ľudské vzťahy, pričom aj ich kancelárie sídlia v tej istej budove. Na podklade tejto skutočnosti predsedníčka senátu mestského súdu 12. augusta 2025 predložila vec krajskému súdu na rozhodnutie o ňou oznámenej zaujatosti, pričom návrh následne doplnila aj o návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu toho istého druhu a stupňa (delegáciu veci), keďže u všetkých sudcov trestného úseku mestského súdu konštatovala z rovnakého dôvodu existujúce pochybnosti o ich nezaujatosti vzhľadom na ich písomné vyjadrenia. Následne aj predseda senátu krajského súdu JUDr. Martin Baločko, PhD., predložil 11. novembra 2025 najvyššiemu súdu návrh na odňatie predmetnej trestnej veci aj krajskému súdu (vec vedená pod sp. zn. 6Nto/9/2025) a jej prikázanie inému krajskému súdu (ako odvolaciemu súdu) vzhľadom na vyjadrenia sudcov trestného úseku krajského súdu.

3. Najvyšší súd na podklade návrhov na delegáciu veci predložených mestským súdom a predovšetkým krajským súdom rozhodol uznesením sp. zn. 3Ndt/19/2025 z 29. januára 2026 tak, že trestnú vec [REDAKOVANÉ] a spol. (vrátane sťažovateľa) vedenú na mestskom súde pod sp. zn. 48T/40/2025 podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku odňal mestskému súdu a prikázal ju na rozhodnutie Okresnému súdu Námestovo.

4. Sťažovateľ napáda uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Ndt/19/2025 z 29. januára 2026 v dvoch rovinách, pričom ho v súhrne ako celok pre absenciu „závažných a zreteľne identifikovaných dôvodov na odňatie veci“ považuje za také svojvoľné a neodôvodnené, že je zásahom do ním označených základných práv.

5. V prvej rovine sťažovateľ zvyrazňuje, tak ako na to poukázal aj najvyšší súd, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému, inak nepríslušnému súdu predstavuje výnimočný inštitút, resp. opatrenie, ktoré zasahuje do ústavou garantovaného zákazu odňatia veci zákonnému sudcovi, a preto musia byť na takýto zásah „veľmi vážne a presvedčivé dôvody, ktoré sú dôležitejšie než dodržanie bežného postupu - v tomto prípade prejednávania veci zákonným sudcom“. Sťažovateľ je presvedčený o tom, že na odňatie veci mestskému súdu neboli sudcami mestského súdu a krajského súdu predostreté vážne a presvedčivé dôvody, čo v dôsledku ich akceptácie najvyšším súdom už samo osebe predstavuje arbitrárny výklad § 23 ods. 1 Trestného poriadku, keďže „kolegialita medzi posudzovanými subjektmi (sudcami) neprekračujúca medze profesionality vzájomných vzťahov nepostačuje z objektívneho hľadiska k vzniku pochybnosti o zaujatosti, a preto bez ďalšieho nie je ani dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania v konkrétnej veci (m. m. napr. III. US 173/2023, IV. US 124/2010)“. Pokiaľ teda predsedníčka senátu mestského súdu odôvodňovala návrh na odňatie predmetnej trestnej veci celému mestskému súdu z dôvodu kolegiálnych vzťahov k sudcovi krajského súdu (ktorý je bratom jedného zo spoluobžalovaných), tieto okolnosti „nie sú povahy vybočujúcej z rámca bežných, korektných pracovných vzťahov osôb pôsobiacich na rovnakom mieste“. Naopak, to, že „sa kolegovia navzájom osobne poznajú, tykajú si, stretávajú sa v práci a majú normálne vzťahy, je na štandardnom pracovisku bežná vec.“, rovnako tak aj skutočnosť, že „viaceré orgány verejnej moci (v danom prípade súdy) sídlia

v rovnakej budove, nie je v slovenských podmienkach nijak výnimočná. “. Sťažovateľ je tak toho názoru, že posudzovanie otázky nestrannosti sudcu sa nemôže obmedzovať iba/len na vnútorný pocit sudcu, „ale v záujme rešpektovania základného práva na zákonného sudcu zahŕňa aj objektívne hľadisko - teda posúdenie, či existujú okolnosti, ktoré by mohli u nezávislého pozorovateľa vyvolať pochybnosti o nestrannosti sudcu.“. Sťažovateľ tak nachádza dôvod arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v nedostatočnom posúdení otázky nestrannosti sudcu z hľadiska objektívnej stránky, keď pre jej dôsledné zhodnotenie je relevantné zistenie, „či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k relevantnej pochybnosti o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom, disponuje. “. Sťažovateľ v závere poukazuje aj na závery vyplývajúce z uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 204/2026 z 26. marca 2026 prízvukuje, že pokiaľ nie je subjektívna (len všeobecne prezentovaná) deklarácia sudcu o priateľskom vzťahu k účastníkovi konania verifikovaná objektívnymi skutočnosťami, nemôže byť dôvodom na odňatie veci a jej prikázanie inému súdu. Taktiež neobstojí argument najvyššieho súdu o prekročení rámca profesionálnej neutrality z dôvodu, že obvinený je brat sudcu krajského súdu a sudcovia trestných úsekov mestského súdu a krajského súdu hromadne oznámili zaujatosť, pričom z oznámení sudcov mestského súdu a krajského súdu „ani nevyplýva existencia priateľských, a už vôbec nie nadštandardných priateľských vzťahov každého sudcu mestského súdu a krajského súdu (dokonca žiadneho sudcu) s bratom obvineného - sudcom JUDr. Stanislavom Sojkom, PhD. “.

6. V sekundárnej rovine sťažovateľ rozporoval aj záver najvyššieho súdu o prikázaní veci na rozhodnutie Okresnému súdu Námestovo z dôvodu, že by malo ísť o prvostupňový súd mimo obvodu krajského súdu, pri ktorom *„nie je predpoklad na bližšie prepojenie s justičným prostredím súdov v Košickom kraji. “.* Podľa sťažovateľa je takáto konštrukcia *„vážna a bezobsažná“,* keďže najvyšší súd výkladovo neozrejmuje obsahový význam prijatého záveru o *„prepojeniach na justičné prostredie v košickom kraji“,* ktorý tvorí obsahové východisko pre prijatý záver o prikázaní veci až Okresnému súdu Námestovo s rozhodovaním v odvolacom konaní na Krajskom súde v Žiline. Sťažovateľ zároveň rozporuje aj argument najvyššieho súdu o tom, že Okresný súd Námestovo nie je natoľko vzdialený od Košíc, aby *„prejednanie veci pred nim významnejšie kolidovalo so zásadami rýchlosti a hospodárnosti konania“,* pretože (i) samotná vzdialenosť medzi Košicami a Námestovom je približne 208 kilometrov, (ii) motorovým vozidlom trvá cesta 3 hodiny, (iii) a to aj z dôvodu neexistencie priameho diaľničného prepojenia a (iv) vytvárania zápch v úseku Ružomberka. Najvyšší súd preto neobjasnil, prečo neprikázal vec na prejednanie vecne a mieste dostupnejším okresným súdom, ako napríklad Okresný súd Prešov, Okresný súd Liptovský Mikuláš alebo Okresný súd Rimavská Sobota.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z dôvodu arbitrárneho posúdenia dôvodov na delegáciu veci z Mestského súdu Košice Okresnému súdu Námestovo, čím tak v sekundárnej rovine došlo aj k porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatie na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavný súd vo vzťahu k prípustnosti tejto ústavnej sťažnosti konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je síce svojou povahou rýdzo procesným rozhodnutím, vychádzal však zo svojich sťažovateľom označených rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 643/2025 a IV. ÚS 44/2023 pri riešení rovnorodej otázky. Zároveň však podotýka, že z titulu inštančných súvzťahností je aktuálnym rozhodnutím ústavného súdu táto otázka/námietka vo vzťahu k jej reáliám už pre ďalší priebeh konania autoritatívne vyriešená až po elimináciu eventuálneho dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a), popri prípade písm. b) Trestného poriadku (a, samozrejme, aj vo vzťahu k eventuálnej ústavnej sťažnosti proti finálnemu rozhodnutiu po vyčerpaní opravných prostriedkov vo všeobecnom súdnictve).

13. Odňatie a prikázanie veci v trestnom konaní upravuje § 23 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Z dikcie § 31 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dôvodom na vylúčenie sudcu môže byť len pochybnosť o jeho nezaujatosti, a to pre pomer k veci alebo pre pomer k účastníkovi konania. Všeobecný súd je teda pri úvahách o možnom vylúčení povinný riadne zhodnotiť možnú zaujatosť sudcu (sudcov) zo všetkých hľadísk tak, aby bolo v konaní a rozhodovaní danej veci zaručené právo účastníka súdneho konania na nestranný súd. Tomuto právu, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň zodpovedá ústavná povinnosť súdov prerokovať a rozhodnúť každú vec tak, aby voči účastníkom (stranám) postupovali nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžali a objektívne posúdili všetky závažné skutočnosti pre rozhodnutie vo veci. Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v trestnom súdnom konaní garantované najmä prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť a nadväzne aj inštitútom delegácie veci. Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania, alebo na základe návrhu samotného sudcu (II. ÚS 258/2019, III. ÚS 214/2024).

14. Ako mnoho inštitútov v ústavnom práve aj nestrannosť sa testuje – overuje sa, či na základe stabilizovanej metodológie bol alebo nebol sudca nestranný. Ústavný súd v tomto nasleduje Európsky súd pre ľudské práva a jeho testovaciu metodológiu. Podľa nej je nestrannosť potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska, čo znamená, že je potrebné zistiť osobnú

nezaujatost' sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky na vylúčenie akejkolvek legitímnej pochybnosti v danom smere.

15. Najvyšší súd k meritu veci uviedol, že považuje odňatie veci zákonnému sudcovi a jej prikázanie inému súdu rovnakého druhu za mimoriadnu situáciu, ktorá predstavuje „výnimku z práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi.“, v dôsledku čoho musí byť takáto situácia odôvodnená takými výnimočnými okolnosťami, „ktoré objektívne odôvodňujú záver, že prikázaním veci inému súdu bude možné účinnejšie zabezpečiť riadne uplatnenie základných zásad trestného konania.“. Pri posudzovaní existencie takýchto výnimočných dôvodov je nutné prihliadnuť na všetky relevantné skutočnosti „umožňujúce účelné a hospodárne vedenie konania, ako aj okolnosti nevyhnutné na zabezpečenie spravodlivého, objektívneho a nestranného rozhodnutia.“. Medzi takéto dôvody patrí podľa najvyššieho súdu „aj situácia, v ktorej sú všetci sudcovia miestne príslušného súdu vylúčení z rozhodovania. Tento postup je nevyhnutný v prípadoch, keď na pôvodnom súde nie je možné objektívne zabezpečiť zákonné a nestranné rozhodovanie, pričom je však vždy potrebné rešpektovať význam zákonných ustanovení upravujúcich príslušnosť súdov a sudcov (R 7/1984, R 101/2000, R 6/1996).“. V dôsledku toho potom „Ak je návrh na odňatie a prikázanie veci založený na tvrdení o vylúčení všetkých sudcov príslušného súdu, dôvodom na postup podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku môže byť výlučne existencia niektorého zo zákonných dôvodov vylúčenia podľa § 31 Trestného poriadku. Nevyhnutnou podmienkou však je, aby takýto dôvod existoval u všetkých sudcov príslušného súdu.“. Pri skúmaní opodstatnenosti dôvodov podľa § 31 Trestného poriadku sa podľa najvyššieho súdu nevyžaduje preukázanie, resp. potvrdenie skutočnej zaujatosti sudcu, ale postačuje už existencia dôvodných pochybností o jeho nestrannosti. Keďže však ide o výnimočný inštitút, ktorý vstupuje do kolízie s ústavným princípom zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, je možné podľa najvyššieho súdu pristúpiť k jeho realizácii len vtedy, ak „je ohrozenie nestrannosti natoľko intenzívne, že prevažuje nad záujmom zachovania zákonného zloženia senátu alebo sudcu. Rozhodnutie o vylúčení preto nesmie byť výsledkom ľubovôle alebo snahy o výber prijateľnejšieho sudcu, ale musí vychádzať z dôsledného a prísneho vyhodnotenia konkrétnych objektívnych okolností, ktoré sú spôsobilé oslabiť dôveru verejnosti v nestrannosť súdnictva.“.

16. Najvyšší súd v ďalšom poskytuje výklad pojmu nestrannosti sudcu, ktorá sa skúma v dvoch rovinách, v subjektívnej rovine a objektívnej rovine. Subjektívne hľadisko sa viaže na vnútorný postoj sudcu k prejednávanej veci a účastníkom konania a pri jeho hodnotení sa vychádza z vyvrátenej domnienky jeho nestrannosti, ktorá platí, pokiaľ nie je preukázaný opak. Objektívne hľadisko spočíva v skúmaní, či vonkajšie okolnosti prípadu a predovšetkým ich vnímanie verejnosťou a účastníkmi, resp. stranami konania nemôžu vyvolať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu, a to v zmysle uplatnenia tzv. teórie zdania, podľa ktorej spravodlivosť nielenže má byť vykonávaná, ale musí sa aj javiť, že sa vykonáva. V naznačenom smere je potom subjektívne presvedčenie sudcu o vlastnej nezaujatosti nepostačujúce, ale rozhodujúce je, či jeho nestrannosť obostojí aj z objektívneho hľadiska. Vychádzajúc z uvedených premís, najvyšší súd v konkrétnych okolnostiach veci ozrejmil, že „sú naplnené obe roviny skúmania zaujatosti (subjektívna aj objektívna), a to nielen vo vzťahu k jednotlivcovi, ale vo vzťahu ku všetkým sudcom okresného aj krajského súdu.“, pretože v danom prípade došlo k prekročeniu „rámca profesionálnej neutrality“, keďže „Obvineným je brat sudcu krajského súdu, pričom sudcovia trestného úseku súdov oboch stupňov hromadne oznámili svoju zaujatosť“. Tento záver podľa

najvyššieho súdu „*nestojí len na teoretických úvahách o možnom ovplyvnení, ale vychádza z explicitných vyjadrení samotných sudcov, ktorí poukázali na existenciu nadštandardných priateľských vzťahov s bratom obvineného (svojim kolegom) udržiavaných aj mimo pracovného prostredia.*“. Aj keď je síce profesionálnou povinnosťou každého sudcu schopnosť sa odosobniť od vonkajších vplyvov a rozhodovať výlučne na základe zákona, v posudzovanom prípade „*nemožno opomenúť kvalitatívnu stránku ich vlastných vyjadrení, z obsahu ktorej (v popise a intenzite vzťahu) sú spôsobilé vyvolať u strán konania aj u verejnosti oprávnené pochybnosti o zachovaní potrebného profesionálneho odstupu a nestrannosti pri rozhodovaní veci.*“. Pochybnosti o nestrannosti sú podporne naplnené tým, že „*obvinený je bratom sudcu pôsobiaceho na Krajskom súde v Košiciach, ktorý je vo vzťahu k príslušnému Mestskému súdu Košice súdom nadriadeným a rozhoduje o riadnych opravných prostriedkoch smerujúcich proti jeho rozhodnutiam.*“, čo v osobitnej rovine „*prehlbuje pochybnosti o nestrannosti, keďže rozhodovacia činnosť sudcov súdu nižšieho stupňa (Mestského súdu Košice) môže byť následne preskúmaná práve súdom, na ktorom pôsobí blízka osoba obvineného. Ak je teda obvinený blízkym rodinným príslušníkom sudcu pôsobiaceho na súde vyššieho stupňa (navyše sídliaceho v rámci jednej budovy), a samotní sudcovia zároveň priznávajú existenciu bližších priateľských vzťahov k tomuto sudcovi, ide o stav spôsobilý navonok vyvolať oprávnené pochybnosti o tom, či bude o veci rozhodované s náležitou mierou nezávislosti a nestrannosti.*“. V závere najvyšší súd prízvukoval, že v posudzovanom prípade „*nejde len o abstraktnú úvahu o potencionálnom konflikte záujmov, ale o konkrétne a reálne okolnosti, ktoré v spojení s hierarchickou štruktúrou súdnej sústavy oslabujú dôveru verejnosti v nezávislé a nestranné rozhodovanie. Za týchto okolností by pri rozhodovaní ktoréhokolvek sudcu príslušných súdov mohli vzniknúť oprávnené pochybnosti o jeho nezáujmatosti, a to s ohľadom na blízky priateľský a kolegiálny vzťah k bratovi obvineného.*“.

17. Pri prikázaní predmetnej veci Okresnému súdu Námestovo najvyšší súd vychádzal zo skutočnosti, že Trestný poriadok neurčuje, ktorému konkrétnemu súdu má byť vec po jej odňatí prikázaná, pričom musí ísť o súd toho istého druhu a stupňa. Pri úvahách o vhodnosti konkrétneho iného okresného súdu najvyšší súd (i) prihliadol na povahu dôvodov, pre ktoré vec odňal mestskému súdu a krajskému súdu, (ii) aby zvolený súd bol mimo obvodu krajského súdu a (iii) aby pri ňom na jednej strane z geografického hľadiska nebol predpoklad na bližšie prepojenie s justičným prostredím súdov v Košickom kraji a (iv) na strane druhej nešlo o súd natoľko vzdialený, aby prejednanie veci pred ním významnejšie kolidovalo so zásadami rýchlosti a hospodárnosti konania.

18. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je rozhodnutím procesnej povahy. Ústavný súd musí parametrovo prízvukovať, že samotná problematika procesných rozhodnutí by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich dané konanie, resp. zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný (pokiaľ je ústavne akceptovateľný), resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07, IV. ÚS 221/2024, IV. ÚS 271/2025, IV. ÚS 278/2025).

19. Ústavný súd konštatuje, že k excesu z hľadiska popísaných parametrov nedošlo. Najvyšší súd zvolil taký výklad § 23 Trestného poriadku, ktorý eliminuje pochybnosť o transparentnom a nestrannom výkone spravodlivosti, opierajúc sa o vlastnú rozhodovaciu prax, a to s náležitým odôvodnením. Nezohľadňoval len vlastné vnútorné presvedčenia namietajúcich sudcov, ale

objektívnym testom nestrannosti uprednostnil prijateľný výklad § 23 Trestného poriadku, ktorý odstráni akékoľvek pochybnosti o možnej nestrannosti výkonu súdnej moci smerom nielen k samotným obžalovaným, ale aj smerom k vnímaniu nestrannosti výkonu súdnej moci verejnosťou

20. Najvyšší súd zároveň identifikoval dôvod, ktorý môže ohroziť dôveru v nestranný výkon súdnej moci spočívajúci v blízkom rodinnom vzťahu jedného zo spoluobžalovaných k sudcovi krajského súdu (ako nadriadeného súdu prvostupňového súdu, ktorý mal pôvodne vo veci konať), podfarbený stanoviskom jednotlivých sudcov oboch dotknutých súdov. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že dôvodom vylúčenia môže byť podľa zákona (§ 23 Trestného poriadku) nielen delegácia nutná (vylúčenie sudcov v personálnom rozsahu, ktorý znemožňuje prejednanie veci na konkrétnom súde), ale aj delegácia vhodná (z iných dôležitých dôvodov) – aj tento dôvod reaguje na objektívny test (ne)zaujatosti a to, ako sa konanie v tomto smere bude javiť z pohľadu vonkajšieho nestranného pozorovateľa (o to viac z hľadiska protistrany, napríklad a typicky poškodeného, ak určitá osoba v takej procesnej pozícii vystupuje). Dôraz najvyššieho súdu na elimináciu pochybností o nestrannosti rozhodovania nie je možné považovať za svojvoľnú úvahu, a samotný sťažovateľ neobjasňuje, ako ho môže v podstate obrany jeho práv v proti nemu vedenom konaní predmetný výsledok obmedziť alebo poškodiť (prikázanie veci inému súdu bude posudzované v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia).

21. Vzhľadom na už predstreté dôvody nepovažuje ústavný súd tú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorou rozhodol o odňatí trestnej veci mestskému súdu a krajskému súdu, za ústavne neudržateľnú vo vzťahu k žiadnemu zo sťažovateľom označených základných práv, resp. tzv. referenčných ustanovení.

22. V ďalšej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa posudzovala otázka pridelenia veci na rozhodnutie inému súdnemu telesu, pričom najvyšší súd rozhodol o pridelení veci na rozhodnutie Okresnému súdu Námestovo. Vychádzal pritom (i) z dôvodov, pre ktoré vec odňal mestskému súdu a krajskému súdu, (ii) aby zvolený súd bol mimo obvodu krajského súdu, (iii) aby pri ňom na jednej strane z geografického hľadiska nebol predpoklad na bližšie prepojenie s justičným prostredím súdov v Košickom kraji a (iv) na strane druhej nešlo o súd natoľko vzdialený, aby prejednanie veci pred ním významnejšie kolidovalo so zásadami rýchlosti a hospodárnosti konania. Už uvedené dôvody sa ústavnému súdu javia ako racionálne a ako vyjadrenie snahy najvyššieho súdu zabezpečiť také súdne teleso vrátane odvolacieho rozhodovacieho telesa, ktoré nebude susediť s územným obvodom krajského súdu, čo aj ústavný súd vníma ako ďalší krok na dôsledné zabezpečenie transparentnosti výkonu súdnej moci v danom prípade. Argumenty sťažovateľa o dĺžke trvania cestného spojenia medzi mestom Košice a mestom Námestovo a o dopravných zápchach na úseku okolo mesta Ružomberok ústavný súd hodnotiť nebude, keďže evidentne nedosahujú ústavnoprávny rozmer a evokujú predstavu o motivácii podania ústavnej sťažnosti na dosiahnutie „procesného komfortu“, opomínajúc, že najvyšší súd disponoval možnosťou prikázať vec ktorémukoľvek súdu toho istého druhu a stupňa v rámci Slovenskej republiky, a to tak, aby bol účel delegácie demonštratívne naplnený.

23. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo,

prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

24. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a sťažovateľom označeným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Keďže sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny v priamej vecnej súvislosti s porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie nezistil, odmieta (zároveň na spoločnej obsahovej platforme) aj túto časť sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku eliminuje potrebu rozhodnúť o ďalších súvisiacich návrhoch (návrhu na dočasné opatrenie).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu